

Живимо у свету у коме медији пројектују догађаје и у коме је на делу политика двоструких стандарда. Страшно је, пак, то што су се наши медији претворили у буквалне „произвођаче“ истине. Чак и минимум објективности који су поседовали, и минимум разноврсности садржаја и начина интерпретације догађаја је у задњих пар година испарило.

Понекад је тешко схватљиво како и зашто се тако нешто догодило. Јасно је да је у питању, са једне стране, уплив страначких и иностраних интереса, а са друге поплава медиокритетства.

Не само што електронски медији преносе, у најмању руку, некоректне извештаје, а друге и важније догађаје у потпуности игноришу, већ и писани медији учествују у атмосфери јавног лицемерја и „језивих“ намера. Тако је у дневној штампи догађај у Ђенови описан на такав начин да се има утисак да су колумнисти били под утицајем јаких емоција, неизрецивог осећаја „правдољубивости“ и зачуђености над ескалацијом насиља и немилим сценама. Стиче се утисак да новинари имају све недовољно познате информације о овим догађајима, само оне познате и јавне немају. Сваки новински или телевизијски извештај праћен је, у највећем случају, анализама познатих дежурних медиокритета који су у служби медијског рата. Наравно, већина таквих анализа се своди на јадиковке над мрачним деведесетим годинама и горљивим повицима да држава реагује и покаже сву силину државног апарата.

Колико су такве анализе, позиви и медијски извештаји фер и у демократском духу, не треба ни говорити. Дакле, то је то грађанско друштво које желимо да градимо, на разговорима и демократским договорима по казаметима? А колико се такви јавни позиви на обрачун односе на сваку претњу државном апарату показује нам однос према проблемима у Рашкој области које сви већ врло добро знамо. Индиректно, а неретко и директно се захтева реакција државе против „хулигана“ који „руше имиџ Србије у свету, разбијају Београд, руше уставно-правни поредак земље“.

Позиви на обрачун са „хулиганима“ доприносе јавној хистерији по којој је свако ко се не слаже са одлукама власти обавезно „ултрадесничар“, „хулиган“ и „екстремиста“, чиме се сваки будући протест и неслагање делегитимише. Као илустрацију, навешћу сцену из домаћег филма „Шишање“ који се управо приказује у српским биоскопима. На почетку и крају филма, приказује се сцена у којој се у извесној телевизијској емисији говори о проблему навијача. У тој емисији, Предраг Ејдус глуми уваженог академика који не подржава насиље, али има разумевања за бунт омладине и указује на шири контекст проблема у односу на саговорницу из невладине организације, која проблем „хулиганизма“ своди на последицу „тешког наслеђа деведесетих година“ (докле више?) и упире прст у академика, говорећи му да су „он и слични“ криви за тако катастрофално стање у коме се омладина налази. Занимљиво је да кроз филм сазнајемо да је тај исти академик уствари прикривени нациста који сарађује са делом владе и инструира навијаче на рушилачке акције. Занимљиво је ово поређење, као што је занимљиво и поклапање догађаја. Баш у време проблема са навијачима и уличним протестима, у биоскопе стиже филм који се бави истом тематиком и на идентичан начин као и домаћи медији.

Представљањем особе која се не слаже са јавним мишљењем о догађају или владајућој политици, етикетирањем те особе као нацисте, заправо се уводи нова врста борбе против неистомишљеника у Србији- покушај јавне лустрације неподобних. Занимљиво је да се у споменутом филму у контексту нацистичких појава појављују свештеници Српске православне цркве, гусле и борба против беле куге чиме се шаље јасна порука да су на новом медијском небу Србије традиционалне вредности неприхватљиве и равне нацизму, и да је дозвољено људе који заступају традиционалне вредности ставити у тај контекст. Тако, домаћа филмографија, медији, како писани тако и електронски учествују у атмосфери јавног линча, стварајући атмосферу оптуживања у којој је сваки протест сам по себи део шире завереничке мреже. Ствара се атмосфера у којој власт постаје браник „нормалног“ дела становништва од оног „ненормалног“. Стиче се утисак да у Србији вреба вирус фашизма, нацизма и свеопштег лудила. Чињенице, додуше, говоре у прилог тези о повезаности неких догађаја, као и о оправданости неких од ових страхова, али не на начин на који се то у јавности представља и нипошто не у тој мери.

Проблем је у томе да је у Србији редован редослед потеза онај који укључује медијски притисак на све сфере јавног живота. Представници власти, медији, чак и највиши функционери који координишу рад правосудних органа сматрају својом дужношћу да одређују и разрезају пресуде. Овај нелегитиман и недемократски притисак на, наводно, независно правосуђе показује колико је заправо друштвена атмосфера у којој живимо демократска и легална. Толико о „независном судству“, које до сада ничим није показало да има капацитета да се са притисцима избори. Најгоре је што је највећем делу српске елите такав притисак потпуно легитиман и у њему се не види ништа лоше. Многи од припадника данашње медијске елите су друкчије говорили деведесетих. Само што тада на високим позицијама нису били они, па им је такво понашање сметало. Сада је све

дозвољено, пошто изгледа од њих зависи хоће ли Србија бити демократска или не. Уколико суд, којим случајем, и изрекне пресуду која није по вољи власти и медијској слици, након пар медијских прилога и емисија, у жалбеном поступку се иста пресуда обори. Важније од мира у народу је, изгледа, сачувати медијски мир. Да не помињемо чињеницу коју сам већ овлаш наговестио, да се у медијским извештајима поједине друштвене појаве „етикетирају“, чиме се унапред прејудицира однос према њима и разматра потреба даљих акција.

Након догађаја у Ћенови, дневни листови су сваки за себе, имали нешто ново да кажу о позадини ових догађаја и биографији ухапшеног вође навијача Ивана Богданова. „Блиц“ је, на пример, уз фотографију Богданова са лисицама на леђима доставио и његову „хулиганску“ биографију згодно напоменувши да је исти човек учествовао у „нападу на стране амбасаде“ након митинга „Косово је Србија“. Међутим, у делу текста у коме се говори о уделу навијача у крађи и паљењу скупштине петог октобра 2000-те, помиње се тадашњи вођа једне од група, Марко Вучковић, те се тек стидљиво може наслутити да је и Иван Богданов учествовао у петооктобарским променама. Делује да су медији, посебно писани, желели да докажу повезаност између наизглед неповезаних догађаја и да докажу везу између утицаја тајних служби, домаћих структура моћи и такозваних „хулигана“. Читава конструкција о инструираним дешавањима би била релевантна уколико би укључивала и искрену оцену дешавања петог октобра, и чињеницу да су ти исти навијачи, ти исти људи, те исте вође, предводиле напад на скупштину. Уколико се заступа теза да су скорашњи догађаји на геј паради, Ћенови и пре тога, након митинга „Косово је Србија“ инструирани однекуда, уз помоћ страних, обавештајних служби и домаћих структура и потпомогнути „братски“ од стране још неких организација мора се бити принципијелан и доследан. Под тим подразумевам да се онда и догађаји из 2000-те морају посматрати на исти начин. Неће бити да је пети октобар „спонтано изражавање незадовољства пониженог народа“ а скорашњи догађаји „покушај државног удара усмереног против европске будућности ове земље“. Ни медијима ни власти се не допада евентуални закључак да је незадовољство у народу велико, а да су се у Србији велике промене увек догађале на сваки други начин сем спонтано. Такав закључак би променио

Пише: Милан Дамјанац
среда, 20 октобар 2010 16:47

слику о правим циљевима и реалним донетима петооктобарских промена. Наравно, овај се закључак односи и на Милошевићев долазак на власт, а да не помињемо долазак комуниста на власт након Другог светског рата.

По мишљењу дела наше политичке и интелектуалне „елите“ која редовно у медијским извештајима игра улогу стручног саговорника, догађаји који су њих довели у позицију моћи су спонтани, док они догађаји који прете да их сруше са тих позиција јесу злонамерни и инструирани. Тако ови „народни јунаци“ друкчије доживљавају улогу државе. Двехиљадите, ти исти људи су сматрали да је „нечувено незадовољне грађане називати хулиганима и на њих слати милицију“ док су након скорашњих догађаја потпуно променили мишљење. Сада подржавају извођење борних кола на улице Београда. Након тога ће позивати и тенкове, верујем. Ако ништа, сад бар знају како се Милошевић осећао када је губио моћ и утицај.

Када већ говоримо о медијском извештавању, треба споменути и невероватне наводе новина поводом скандалозног потеза полиције да у станици задржи и саслушава тек венчану и трудну жену Младена Обрадовића. Новине ову невиђену 48-часовну тортуру над трудном женом правдају наводима и сазнањима полиције да је она требала да „предводи једну групу хулигана која би тукла учеснике геј параде“. Да ли је могуће да је у овој земљи демократски потенцијал и грађанска свест толико ниска да нико не реагује на ову срамотну чињеницу? Трудна жена ће предводити уличне туче, и због тога је (трудница) задржана у станици на саслушавањима?

Још нешто. Да ли ико озбиљно верује у информацију да наше службе нису знале за наводну „бележницу“ коју су напрасно пронашли баш тог јутра код Младена Обрадовића. Дакле, БИА је знала да се спремају нереди, знала је и у ком опсегу и представила је

детаље плана да се спречи одржавање параде, али је списак вођа навијача полиција добила тек тога јутра? Нисмо ми деца па да поверујемо у такве шарене лаже.

Бојим се да није у питању само прогон одређених организација, већ и другачијег мишљења. Скорашња дешавања ће послужити као повод за обрачун са свим неистомишљеницима. У целој медијској хистерији, нико не жели да види реалне домете српске кризе. Економски, социјално, идентитетски, културно, верски, територијално, биолошки, српска држава је пред потпуним сломом и колапсом. Уместо да представници државе повуку мудре потезе који ће допринети смиривању тензија, својом политиком, „језивим“ намерама државних функционера и толерисањем полицијске бруталности, па чак и јавним одликовањем једног од полицајаца који је учествовао у тучама (благо речено) додатно пале фитиљ ионако бесног и разјареног српског народа. А никако није паметно довести човека на ивицу пропасти, до момента када нема више шта да изгуби. Уколико се то деси, биће то, бојим се, погубно и по власт и по народ.

П.С. Да ли је ико приметио да власт продаје Телеком? Или се медији и даље баве догађајима на „Фарми“?

Уколико народ изађе на улице да протестује против продаје Телекома, шта мислите, какву ће етикету добити? Уколико медији уопште и извисте о томе.